

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomtatásban Kézdi-Vásárhelytől, hova egy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyiltéri cikkek stb. i. tézendők.

Nyiltéri cikkek soronként 10 kr-ért közöltek.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábas garmond-sorért vagy annak terülatért 4 krajczár. Hivatalos hirdetések külön ársabály szerint számítottak. Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bélyeg-űj fizetendő.

Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátrálékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadóhivatala.

A milleniumi kiállítás programja.

Hazánk ezredéves fennállásának országos ünnepélye meg van állapítva. A kormány az erre vonatkozó törvényjavaslatot már beterjesztette s mi ezen javaslatot következőben ismertetjük:

Az országgyűlési palota a Duna-parton az 1886. évre az építés oly előrehaladott stádiumba fog jutni, hogy az részben belülről is felszerelhetik s a megjelölt évben alkalmas lesz arra, hogy az országgyűlés ott, valamely később meghatározandó alkalommal ünnepélyes ülést tartsa s ezzel a monumentális palota az állam és ország egységének jelképe gyanánt fölavattassék.

Hasonlóképpen az udvari Mátyás templom is el fog készülni akkorra s annak fölszente-

lése és megnyitása is 1896-ra lesz tehető, a mivel műépítésünk egyik legszebb remeke lesz átadva magasabb rendeltetésének.

Talán még ezeznél is sokkal nevezetesebb, de nemzetközileg mindenesetre nyomatékossabb lesz az aldunai Vaskapu átadása a közforgalomnak 1896-ban a szomszéd aldunai államok részvétele mellett, az idegen államok küldöttjeinek jelenlétében. Az óriási mű megnyitása az 1000 éves magyar állam munkaterejének s kulturai tevékenységének nem kis tanubizonysága lesz egész Európa előtt. A nagy mozzanatot a Vaskapunál megfelelő szoborművel vagy táblával is meg fogják örökíteni az egyik sziklafalban.

Másik monumentális építés lesz egy új múzeumi palota Budapesten, melynek még a hátralevő idő alatt kell elkészülnie. Ennek rendeltetése külön kérdés; előreláthatólag képzőművészeti és iparművészeti czélokra fog épülni s e részben rég érzett hiány pótlására szolgál s az ország egyik legérdekesebb kulturintézete lesz.

További alkotás lesz egy, esetleg két dunai híd a főváros két főalkatrésze között, mely 1896-ra szintén jékkészülhet annyira, hogy megnyitható legyen.

Azután egy igazságügyi palota, felsőbb bíróságunk számára, a mivel a magyar igazságszolgáltatás is méltó emlékszerű épülethez jut.

Ezek a főbb művek. Hogy ezek mellett további állandó alkotások várhatók ugy az állam, mint Budapest fő- és székváros, valamint egyes városok részéről, az természetes. A kormány azonban a fönnebbi nagy művekben és a nemzeti kiállításban akarja első sorban kifejezni az állam ünneplését. Előtérben állván mindig az a gondolat, hogy az ünnepély főszüla a maradandó művekre helyeztessék, mivel a különben sem mellőzhető országos ünnepélyek, gyűlések, felvonu-

lások stb. a nagy nemzeti ünnepnek pusztán külső díszére szolgálnak s különben sem fog-nak elmaradni.

A törvényjavaslat megokolásából kiderül, hogy itt tulajdonképpen előzetes költségekről van szó, melyek részben vagy egészben megtérülhetnek. Hogy ez az összeg föl fog-e használtatni s milyen mérvben, arra nézve határozott ígéretet a miniszter még nem tehet. Bizonyos azonban, hogy az 1885-iki kiállítás jó iskola volt a mostani kiállítás rendezőinek. Tudhatják, hogy mit kell és mit nem kell csinálni. De tudhatják azt is, hogy a létesítés egyes stádiumában, a részleteknél miként kell a legutóbbi kiállítás tanúságait értékesíteni. Számba kell végre azt is venni, hogy az 1885-iki kiállításnak épületei és területei készen állanak rendelkezésre és a földolg most az lesz, hogy miként kell ezt az adott keretet és területet — az épületekkel és egyebekkel együtt — az új kiállítás számára okosan fölhasználni.

Ezek azonban — ha nem is egészen mel-lékes dolgok — mindenesetre másodrendűek ama fontos ténnyel szemben, hogy a törvényjavaslat a kiállításnak egy esztendővel való elhalasztását kontemplálja. És ez oly örvendetes esemény, melyet melegen kell üdvözölnünk első sorban a millenium, másodsorban a kiállítás biztosabb sikere érdekében.

Mert eltekintve attól, hogy sok kész dologgal megyünk bele az új kiállítás rendezésébe, igen fontos az a körülmény, hogy egész másfél esztendővel több időnk marad a kiállítás szervezési és rendezési munkálatainak keresztülvitelére, mint 1885-ben. Ez pedig igen sokat jelent. Alaposabban, az egész országra kiterjedő körületekintéssel, minden szakmának minden részletére kiigazító figyelemmel foglalkozhatunk a kiállítás érdekeivel s minden érdekelt tényezőnek lesz ideje

A „Székelyföld“ tárczája.

A Kárpátok között.

(Végo.)

Ez talán nagyon kezdetleges állapot volt, mert a deszkát a kis hegyi patakok által hajtott primitív fűrészek nyiszitelték, a zsindelet stb. kézzel készítették. A székely turót oláh bácsok csinálták; de azért mindenki élhetett, mert mindenkinek jutott szerep mellette, s az oláh által készített juh-turót, kászó-turót, „kaskóval“-t (oláhszarmazási szó ebből: kás cá ó vale = fazék alakú sajt) messze földön ismerték.

Ma a helyzet szörnyen megváltozott: A kárpátok középső Zágón községtől 30 kilométerre az erdők mélyében — hol soha fejsze nem járt — egy nagy zsidó meg egy báró, (mindkettő nagy favágó) tanyát ütöttek és a krompachi gyár aczél fogaival haraptak bele a pompás üzletbe. Krajnai, olasz, tót s az isten tudja honnan jött munkások serege nyüzsg a villanynyal világított óriási gyárban, saját vasut — s ebben egy 1600 méteres gözszikló — viszi az Egyiptomba hangszergyártásra szánt finom deszkát a „székely-vasutig“ s innen a világba. A nép egyharmadrészét kitevő fuvaros pedig nézi, nézi miként repül el mellette

az ő régi ismerőse s még csak nem is köszönti, kiesett a kenyér a kezéből . . .

Mi lesz a néppel, mely évszázadokon keresztül szokott ezen keresetforráshoz? Mi lesz akkor, ha ott, a hol lakik sem a gazdálkodást nem lehet már intenzívebbé tenni, sem más foglalkozást nem találhat?

Ments isten, hogy a haladáson ütközsem meg; nem! Csak az a hiba, hogy földmívelési miniszterünk elődei nem jártak Háromszék megyében és nem vettek részletes tudomást az ott lakó nép helyzetéről s a helyett, hogy velők fejlesztették volna az ügyeket, elnézték, hogy azok náluk nélkül fejlődjenek ki.

Ha az arra illetékes vezetők a háromszéki képviselők által figyelmessé tétetvén, a kellő figyelemre méltatták volna Magyarország ezen véd-bástyáját; ugy ma ott páratlan komlótermelés, sörgyár, kaptagyár, fahajlító és székgyár, játékból és más hányféle részvénytársaság, állattenyésztési, finom sajt-készítő, és más szövetkezet virágozna; de nem a Horn és bécsi báró pénzén, és vagyoni gyarapodására, hanem a székelyek erején és a székelyek javára.

Ezek nincsenek; az átváltozás igen hirtelen történt (nem azt értem ezalatt, hogy korán), a mire a nép körül nézett, idegen lett saját otthonában.

Háromszék megyének szüksége van tehát első sorban arra, hogy a hivatalból kiküldött 60 tagú gazdasági bizottság — mert itt gazdasági egyület nincs — és ezt a bizottság helyettesíti — a rendelkezésére adott 1800 frtnyi pótdadón kívül még legalább 5 évig 3000 frt évi segélyt és egy egészen az ügynek élő szakértőt kapva az államtól. Én soha sem szeretem (persze határoz is az, hogy én mit szeretek?) hogy mindeat az államtól várjunk; de hazánk ezen közgazdaságilag egyik legnevezetesebb részét, a kultura utjára terelni csak így lehet. Mit ér az a hatvanas bizottság, a melynek tagjait még a saját 5 frja sem érdekel, mint másult az egyesületi tagot. Mit ér az az immel-ámmal való bizottsági ülés-ezés (a székely így mondja: „bölcsködés“), ha nincs eszmegyártó, örlő és feldolgozó közeg?

Szükséges továbbá, hogy miniszterünk nézesse meg — de jól — erdészeivel az erdők fanemeit, a hajtóerőül felhasználható vizeket, a népességi viszonyokat stb. A miniszterium hasson oda, hogy ezen így nyert adatok alapján a faipari cikkek gyártása kezdetét vegye.

Bizonyíten nem nagy dolog! A székely értelmes, a dolgot könnyen átérti és fájdalom, már rá is szorult arra, hogy vezetőire hallgasson. Egy tapintatos szakértő ott egy év alatt csodákat miveltetne a székely nép s Magyarország javára

és módja kivánalmait és javaslatait előterjeszteni.

De öröndetes az elhalasztás azért is, mert a millenium rendezésére marad több idő. És ha a miniszter indokolása váltig erősítgeti, hogy a kiállítás 1895-ig is jól lehetett volna megcsinálni, kétségtelen, hogy azt 1896-ig még jobban lehet nyélbe ütni. De az is kétségtelen, hogy 1895-ig magát a milleniumi ünnepet, melyről eddig hivatalosan szó nem volt, nem lehetett volna sikeresen előkészíteni, míg az egy évi haladék a többi ünnepségek részleteinek előkészületeire és keresztülvitelére is felette kedvezőek és előmozdítják a kiállítás sikerét is.

Igen nagy jelentőségű mozzanat az a tény is, hogy a kiállítás védnökségét maga a király vállalta el. 1885-ben a kiállításnak az akkori nagyreményű trónörökös volt a védője. Az 1896-iki kiállítás jelentőségben, külső és belső értékben nagyobb kell, hogy legyen az 1885-ikénél s hogy ilyen lesz, erre nézve kedvező előjel a király pártfogásának előzetes biztosítása.

A képviselőház ülései. A képviselőház ülései tulajdonképp névleg d. e. 10 órakor kezdődik, de valóságban $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ 11 előtt alig lehet ülést megnyitni, mert nincs együtt a tanácskozás folytatásához a Házszabályok által megkívánt 40 képviselő. Szóba jött tehát az ülések idejének megváltoztatása. Az egyik rész azt szeretné, ha az ülés d. u. 4-től este 8-ig tartana, míg a másik rész inkább hajlandó a mostani tanácskozási időt egy órával d. u. 3-ig meghosszabbítani. Bánffy Dezső báró elnök, a kit több képviselő fölkért, hogy e részben a ház valamelyik közelebbi ülésén indítványt tegyen, értekezletre hívja össze a pártok vezetőit s azt fogja nekik ajánlani, hogy az ülések kezdődjenek d. u. 2 órakor tartásukra este 6 óráig. Az elnök szeretne ezen az értekezleten olyan megállapodásra jutni, a melynek alapján egyhangú határozattal lehetne áttenni az ülések kezdődését más időre.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A parlament reformja foglalkoztatta a január 11-iki parlamentet. Holló Lajos és Eötvös Károly hozták e kérdést napirendre az országgyűlés tételénél s ép úgy sürgették a főrendiház újjászervezését, mint a választási törvény reformját s az adó-cenzus leszállítását.

Hiába beszélünk székely kivándorlás megakadályozásáról, ha nem biztosítunk nekik itthon megélhetést. Ha nem volna erre mód, úgy nem szólnék; de mert van, ezt el nem hallgathatom!

De menjünk tovább! Ott van a tengerszerű felleg a kihalásnak. Háromszék megye szarvasmarhájánál rosszabb faj aligha létezik. Kicsiny, csunya, rossz tejelő. Hát miért nem jut arra idő, hogy ezen dolog is kellően tanulmányoztassék; hiszen mernék fogadni akár mibe (ugy semmi sem!) hogy ha Prikner ur egy szép júniusi hónapban Zágón, Papolez, Kőrös, Kovászna, Zabola stb. községek százezer holdakat tevő erdeit beexpediciózná; rá egy év múlva lenne ott megfelelő faj szarvasmarha, készülne finom és drága sajt, létrejönne gyapjuszövőgyár és 10 év múlva csak mesének beszélnek a régi slendrián állapotokat.

Hát mibe kerülne, hogy egy komlós vándortanító minden faluban egy-két gazdát bevezessen a komlótenyésztésbe, és mit eredményezne?

De nem folytatom; ennyire sem voltam, beismerem, illetékes, de tudom azt, hogy a vezetésre hivatottak ezt rossz néven nem veszik és csak azért irtam le; de meg mentsem ki az a körülmény, én is oda való vagyok, a hol az a csillag ragyog, a melyről Léway főjegyzőnk Mikes helyett szólván azt mondja, hogy:

„Zágón felé mutat egy halovány csillag.
Hol a bércek fején hókorona csillag!
S a bércek aljában...
Tavaszi pompában
Virágok feselnek...”

Bár csak ezek az ábrándok beteljesednének!

Biró Géza.

Hogy a parlament reformja s a tárgyalások békés szelleme tekintetében a pártok között nem lehet eltérés, egy szép rögtönzetenben dokumentálta Pulszki Agost, kinek beszédét nemcsak a szabad-elvűpárt, hanem az ellenzék is tetszéssel fogadta. Az a szigorú tárgyilagosság, az a tapintatos módor és az a mély politikai tudás, mely Pulszky beszédét jellemezte, igen jó benyomást tett minden pártban. A választási törvény reformját ő is szükségesnek mondotta, a mely természetesen fogja maga után vonni a főrendiház reformját is. Öröndve konstata, hogy az ellenzék a békés parlamentáris tanácskozásokra vissza kíván térni. Ezután az osztályok tárgyalási rendszere ellen beszéd s kiterjeszkedett a tárgyalási idő megállapítására is. Hock János ugyane témáról beszélt.

Altalános figyelmen közt állott föl szözlására Hieronymi Károly, s egy oly tartalmú és hatású beszédet mondott, a melynek komoly következményei is lesznek a parlamenti tanácskozások rendje és békéje tekintetében. Azzal a korekt kijelentéssel kezdte beszédét, hogy a parlamenti tárgyalások idejére a kormánynak nem szabad elhatározó befolyást gyakorolni, mert itt a pártok egyhangú elhatározására van szükség. Ezután a parlamenti tárgyalások termékenyebbé tétele érdekében egy egész sereg eszmét dobott a házba, melyeknek egy része rögtön tetszéssel találkozott minden oldalon, más része azonban a külföld parlamentáris viszonyaival nem ismerős honatyáknál nagyon is újnak tűnt föl. Ezek is azonban idő múltán hasonló tetszéssel fognak találkozni, s remélhető, hogy gyökeres reformon megy át parlamentünk hosszadalmas tárgyalási módszere. Az osztályrendszer ellen igen figyelemre méltó indokokat hozott föl Hieronymi s aztán rámutatott arra a főbajra, hogy a budget-vita emészti föl a törvényhozás működésének nagy részét, pedig ma jóformán normál-budget-vel van dolgunk, mely a képviselőháznak mintegy folyó ügyét képezi. Azt az eszmét vetette föl tehát Hieronymi, hogy a budget tárgyalásával ne várja meg a ház a pénzügyi bizottságot, hanem tárczánként tárgyalja a budget-et a plenum, midőn már az egyes tárczákat a bizottság letárgyalta. A budget általános vitája pedig a részletes vita végére tetetnek.

Nagy érdekléssel és általános helyesléssel fogadta a ház azokat a kijelentéseket, melyeket Hieronymi a választási cenzusra vonatkozólag tett, kijelentvén, hogy a reformhoz szükséges statisztika elkészítését már elrendelte. Élénk éljenést keltett az a kijelentés, hogy a cenzus megszabásánál a nemzetiségekkel szemben is csak a jog és igazság elveit kívánja érvényesíteni.

Ezután Vajai István szolgáltattott alkalmat arra, hogy a főrendiháznak fölösleges megvédelmezéseért Helfy Ignáczt megelégedtesse. Helfy a főrendiház reformját sürgette.

Beöthy Akos megrögt a képviselőket, kikben nincs elég kötelezőerő az osztályrendszer ellen beszélt. Pázmándy Dénes felszólalása után a vita e tárgyban véget ért.

A közöségi kiadásoknál Madarász József és Ugron Gábor beszéltek, az utóbbi a delegáció-nális iratoknak állítólagos szét nem osztása miatt panaszkodott s a közös aktívák miatt intézett kérdést a kormánynak.

Wekerle Sándor miniszterelnök szellemesen replikázott Ugronnak a delegáció-nális jegyzőkönyvekre vonatkozólag, melyeket decz. 22-én hordtak szét a honatyáknak, méltóztassanak csak a csomagot fölbotanni s megtalálják abban. A közös aktívákra megjegyezte, hogy ezek a delegációk elé nem tartoznak s ezekből egyetlen krajczár sem költetett el a törvényhozás megkérdezése nélkül. Élénk helyeslést provokált az a hazafias és korrekt kijelentése, melylyel a közös ingatlanokra megjegyezte, ezekkel szemben Magyarország területi fenségjoga 1884. óta megóvatott s a Magyarország területén levő ingatlanok a magyar állam tulajdonát képezik.

Az ülés végén Polónyi Géza interpellálta a belügyminisztert a hazai német sajtó tárgyában.

Wekerle Sándor miniszterelnök kiemelte, hogy a hazai német sajtónak hazafiságát kétségbe vonni általában véve nem lehet s különösen kiemelte Falk Miksa érdemeit a magyar érdekeknek külföldön való védelmezése körül. A miniszterelnök választát Polónyi is tudomásul vette.

Egyesületi élet.

Erdélyi Károly titkári jelentése a „Stephanie“ menedékház közgyűléséből.

Tisztelt közgyűlés!

A megelőző években ambíció kérdést csinálván abból, hogy jelentésem a rendelkezéseimre álló kevés adat daczára is bizonyos számú oldalra terjedjen, azzal a fogással éltem, hogy egy csomó hangzatos frazízt irtam össze jelentésem bevezetéseül. A furfangos szerkesztő azonban észrevette a turpisságot, és a múlt évben azzal főzött le, hogy a közlés végett beküldött jelentésemből kihagyott minden fölösleges czafranogót s csak a

dolog érdemére tartozó részt közölte. (Zárjel között legyen mondva, magam is hasonlóképp cselekedtem volna az ő helyzetében.) Nehogy azonban ez a szégyen megégyeszer megessék rajtam, min-fölösleges szaporitást kerülve, feladatomból megoldásához fogok; a mi abból áll, hogy „Stephanie“ menedékházunk lefolyt évi működéséről jelentést tegyek. Kérem pár perczre nagybecsű figyelmüket!

Múlt évi közgyűlésünk óta az intézet igazgató bizottsága tartott két gyűlést, és pedig: egyet folyó évi január hó 31-én; egyet a f. hó 4-én. A ki ismeri a mi menedékházunk csendes egyhangú életét, egyszerű szervezetét és szerény munkakörét, az be fogja látni, hogy több gyűlésre szükség nem volt; az intézet hivatali személyzete és egyéb közegei a nélkül is lelkiismeretes hűséggel és pontossággal végezték kiszabott teendőiket.

A figyelemre méltóbb események és fontosabb intézkedésekről bátor leszek megemlékezni az alábbiakban.

A karácsonyi ünnepély a szokott módon tartott meg; de az intézetben uralkodott influenza miatt nem karácsony estéjén, hanem az év utolsó napján. Az alkalmi beszédet tiszteletes Székely János ur akadályoztatása miatt Baló László ur tartotta meg, az öregeket békés megnyugvásra, egymás iránti kölcsönös szeretetre és az intézet fenntartói iránti tiszteletre buzdítván. Ajándékképp begyűlt 8 frt és többféle tárgy, különösen ruhanemű, a melyek az öregek között kiosztattak. Sajnos, hogy az ünnepélyen csekély számú résztvevő jelent meg; a mi bizonyára az intézet iránti érdeklődés csökkenésének a szomorú jele. Ohajtható, hogy e szívet, lelket emelő ünnepélyeket jövőre számosabban látogassák.

Valószínűleg az uralkodott influenza járványának tulajdonítható, hogy a halálozás nagyobb mérvet öltött intézetünkben a múlt évben, mint egyébkor. Elhunytak: Plesek Andrásné, Pap Mária és Kovács Józsiásné; de elragadta a járvány folyó évi január hó 27-én az intézet buzgó felügyelőjét: özv. Zyzon Aronét is, kinek az igazgató bizottmány díszes temetést rendezett és munkássága elismerésül koporsójára koszorút helyezett.

Felvétetett az intézetbe a 104 éves özv. Józán Fereneczné; az elhunyt Zayzon Aroné helyére pedig felügyelőül hat pályázó közül ideiglenesen megválasztott Bálint József volt szolgabíró, szabadságot állományon honvéd huszár főhadnagy özevgye; a ki is megválasztásáról értesítettvén, állását azonnal elfoglalta s azt ma is közmegelégedésre tölti be.

A múlt farsangon az intézet javára egy táncvigalom rendeztetett dr. Szentpétery Bálintné urnó és Kovács Lajos kir. aljárásbíró ur, mint társelnökök vezetése alatt. A tiszta bevétel volt 116 frt 01 kr; mely szép eredmény a rendezőbizottság, első sorban pedig a nevezett társelnökök buzgalmának köszönhető; a kiknek érdemét csak akkor méltányolhatjuk teljes mértékben, ha meggondoljuk, hogy mily sok gondot okoz elnök báróné ő méltóságának: egy-egy jótékony célú estély rendezésére elnököket megnyerni. Minden esetre különös jelenség, hogy ma napsg az annyira vonakodik mindenki e nem terhes, sőt inkább megtisztelő megbízatás elvállalásától. Éppen azért kétszeres elismerés illeti meg azokat, a kik levetkőzve a hideg közönyt, példás készséggel állanak szolgálatába a nemes ügynek.

Egy nagyon sajnós eset is fordult elő, tisztelt közgyűlés, intézetünk lefolyt életében. Szűcs József, a ki élelmézést nyert és ezen felül még havi segélypénzt is húzott az intézettől, ennek jószágával botrányos módon visszaért. Egy darab ideig ugyan nem adott panasza okot, de egyszer csak elkezdett rendetlenkedni; nem fért össze a bent lakó öregekkel; engedetlen volt a felügyelőnővel és az intézet tisztviselőivel szemben. A többszöri megintés sem használt semmit; nem hogy megjavult volna az öreg, de végre lopásra és sikasztásra vetemedett a szerencsétlen. Az igazgató bizottmány, meggyőződven arról, hogy a konok öreget többé jó utra nem térítheti, kénytelen volt őt az intézetből kizárni.

Szükségesnek tartom még ezek után megemlékezni a vagyonkezelő bizottságnak az igazgatóbizottmány elé terjesztett amaz indítványáról, miszerint határozattal el, hogy az intézet pénzei 8-nál kisebb százalékra is kiadhatók legyenek. Az igazgató bizottmány, helyesnek találván a vagyonkezelő bizottság által felhozott indító okokat, elhatározta, hogy az indítványt pártolól fogja a közgyűlés elé terjeszteni.

Hátra van még szólnom, tisztelt közgyűlés, az intézet jölteveiről. Habár csökkent is az érdeklődés és ezzel az áldozatkészség intézetünkkel szemben, azért, hála a Gondviselésnek, még mindig találkoznak nemes lelki egyének, a kik szívesen felajánlják filléreiket a jótékonyaság oltárára. Számos apróbb adomány folyt tehát be az intézetbe a lefolyt évben is; azonban — jöllehet minden adományozó megannyi jöltevéje az intézetnek — azok neveinek

felsorolására itt ki nem terjeszkedhetem, Különben is a befolyt adományok esetről-esetre hirlapilag lettek nyugtázva és megköszönve. Ez uttal tehát csak ama kevesekről szölok, a kik évenként nagyobb adományokkal szoktak járulni az intézet fenntartásához.

Első helyen említem elnök báróné ő méltóságát, mint intézetünk első és legnagyobb jóttevőjét. Ő nemcsak megalapítója, védnöke és szellemi vezére ezen intézetnek, nemcsak idejét, egészségét hozza áldozatul neki; hanem időről-időre jelentékeny anyagi támogatásban is részesíti. Minden évben tetemes kiadásai vannak ugyanis ő mltgának az intézet érdekében írószerek, postadíjak, iratások s más effélékre, a melyekről pontos jegyzéket vezet, de sohasem térített meg azokat magának, hanem mindig átengedi az intézetnek alapítványul.

Nem szabad megfeledkeznem Kézdí Várárhely város képviselő testületéről sem. Ez a nemes testület ugyanis az által tette magát érdemessé intézetünk halájára, hogy a mult évben is, mint a megelőzőkben, 6 nagy ől fát szíveskedett adományozni.

Végül — nehogy mulasztást kövessék el — megemlítem a helybeli pénzintézeteket, melyek városunk kultur- és humánintézetei iránt mindenkor bőkezű jótékonyaságát szoktak gyakorolni. Ugy a kézdívárárhelyi takarékpénztár, valamint a kiségitő takarékpénztár részt juttattak menedékházunknak évi nyereségeiből.

Záradéku még csak azt említem meg, hogy intézetünkél a felügyelet teljesen kifogástalan volt; a házszabályok pontosan megtartottak; minnél folytán a menedékházban példás rend és tisztaság, s az öregek között békés egyetértés uralkodott, a mit a fentebb említett sajnó esetben kivül misem zavart meg. Elismerés illeti meg az alelnököket: özv. Pap Andrást urasszonyt, továbbá id. Tóth Istvánné urasszonyt és Baló László urat, a kik egymásnak segédkezett nyújtva működtek és semmit sem mulasztottak el arra nézve, hogy a „Stephanie” menedékház valóban az legyen a minnek lennie kell: a sorsüldözött, szegény munkaképtelen agognak csendes menedéke.

Kérem a tisztelt közgyűlést, hogy jelentésemet tudomásul venni kegyeskedjék!

Különlék.

— Polgármester választás Sepsi-Szentgyörgyön.

Szerdán adta át a bírói pálcát a képviselő Kovács Bálintnak, a város veterán tisztviselőjének, első tanácsosának s hónapok óta helyettes polgármesterének. Oda ültette abba a székbe, a melyet Császár Bálint üresen hagyott. Az új polgármester választása szép volt és lélekemelő. A városi képviselő egyhangú elhatározása választotta meg erre a fontos és diszes hivatalra. Fontos a hivatala, mert a város a fejlődés procezzusában odáig haladt már, hogy Sepsi-Szentgyörgy, mint egy feltett ékszer, tündökölni kezd a városok között intelligenciájával, a mely fölött elsőnek lenni bizonyára nem utolsó feladat a közpályán élő embernek. Kovács Bálint megválasztásával nemcsak a békés együttérzés, az érzelmek harmoniája nyilatkozott meg, hanem kifejezést nyert abban az elismerés is a jól végzett kötelesség iránt. A közszolgálatban negyven esztendő becsülettel eltöltött tisztviselő kapta meg most a megérdemelt jutalmat. Majdnem teljes számmal gyűlt egybe a városi képviselő január 11-én szerdán 9 órákor. Tompa Miklós alispán igen szép beszédben nyitotta meg a tisztújító közgyűlést és a míg a város elhunyt polgármesterének emlékét hívta elő kegyeletes szívből fakadó szavakkal, ott rezgett egy-egy köny mindenütt a szemekben; a hálás visszaemlékezés könyje. A kijelölt bizottság tagjai: Gyárfás Győző, Benedek János, Molnár Sámuel és Deák András, élükön az alispánnal kevés ideig tanácskoztak külön szobájukban és csakhamar jöttek jelenteni, hogy az egyetlen folyamodót, Kovács Bálintot a bizottság jelölt a polgármesteri állásra. Hosszasan tartó éljenzés kísérte az elnök alispán enuncziációját, mely új polgármestert adott Sepsi-Szentgyörgy városnak. Szép volt az elnök alispán üdvözlő beszéde, melyet a közgyűlés színein felelt meg polgármesterhez tartott. A tartalmas, magvas beszédet követő lelkes éljenzés nemcsak az új polgármestert illette, hanem azt az alispánt is, a kit a vármegye praja-nagyja a becsülésnek és szeretetnek igaz

jelével környez. Az új polgármester meghatottan köszöntö meg a bizalmat s ígérte, hogy élete alkonyonlegsebb feladata lesz a város érdekeinek szolgálatában teljesíteni hazája és a Székelyföld iránt való kötelességeit.

— Farsangi hír. A helybeli kereskedő ifjak társulatának választmánya folyó hó 10-én saját helyiségében rendkívüli gyűlést tartott, melynek egyedüli tárgyát a folyó hó 28-án tartandó elite bál előkészületeinek és a bál érdekében működő bizottságoknak kijelölése képezte. A fiataiságok által a multban rendezett bálók mindig igen kedélyesek voltak és fényesen sikerültek. Ennek tulajdonítható, hogy azok úgy anyagi, valamint erkölcsi siker tekintetében mindig az első helyet foglalták el. Ismerve a fiataiságnak ügybuzóságát és áldozatkészségét, remélhetni, hogy az idei elite-bál is, mely egy nagyszabású füzértáncocsal lesz összekötve, a megelőzőkhöz hasonlóan, fényesen fog sikerülni.

— Meghívó. Az ujonnan alakult „Kovácsnai Polgári-Kör” (casino) Kovácsnán 1893. január hó 21-én a „Zöldfa” vendéglő nagytérképén saját pénztára javára tartandó zártkörű táncostélyt rendez. Belépt-jegyek: Családjegy 2 frt, személyjegy 80 kr. Kezdeté este 8 órákor.

— Téli történetek. Abban a nagy hóviharakban, mikor még a vasuti közlekedés is fennakadt volt, történt, hogy két vasuti munkás egy este kifelé igyekezett a kovácsnai állomáshoz. Alig voltak azonban feleutján, midőn rémülve látják, hogy négy farkas vette körül őket. A megrettent emberek kétségbeesetten védelmezték magukat a fenevadak ellen, melyek őket a rendes utról a szántóföldekre terelték, mindig távolabb és ellenkező irányban a falutól. Végre közel másfél órai küzdelem után sikerült a sötétben egy fényugár felé irányítani elvesztett utjukat, s mindig küzdve az ordásokkal, a házba, honnan a világosság eredt, bemenekülniök. Különben Kovácsnán alig van éjjel, hogy a farkasok be ne látogatnának a faluba. — A postakocsinak, ki Kovácsnára vitte a postaszállítmányt, a mult héten elfagytak végtagjai. — Valami tollatlan, kétlábu ölyű a beállott farsangon tyukpecsenyére éhezvén, egy telekről jó sok baromfit elhordott. Bottal ütök a nyomát ő kelmének.

— Farkas históriák Mindennek évadja van a világon s mint a székely mondja, még a szalmakalapnak is meg van a maga ideje: most a farsangnak van a szezonja és a farkasoknak. Itt a keleti magas kárpátok aljában nem ritkaság télen a farkas, de akkor a mennyiségben, mint a hogy most jelentkeznek, évtizedek óta nem látogattak le a hegyekről. Nyolcz-tíz ordas jár egy-egy csoportban s vándorol páros sorban határról-határra eleseg után szürkületkor, éjnek idején. Egész rémeséket nagyt a hir, farkasok támadásáról, hogy egyszerre két utast faltak fel Dálnok közelében s a harmadik is sebekből borítva tudott elmenekülni csupán. A hir valószínűleg csak a fenevadak rendkívüli sokasága miatt támadt félelem eredménye; annyi bizonyos, hogy a szokatlan nagy tömegű hó, a mely most az erdőket borítja, kiszorította az örök éhes, vékony dongájú vadakat téli tanyájukról s azok most sűrűn látogatják a falvakat, városokat. Uzonban egyik lakos a rókák számára csapdát állított fel a tyukketrecz mellé s mikor az állat bekerült, a gazda ráfékküdt az állatra s ott szorította a torkát a „rókának”, míg az asszony s a legény jött a fejszével s agyonverték az éjjeli látogatót. Más ap csodálkozva szemlélik, hogy a rókának szürke a szőre és olyanformát mutat, mintha kutya lenne. Nagy volt az ijedséggel vegyes bálmatla, mikor megmagyarázták neki, hogy a róka — farkas a nagyjából. Sepsi-Szentgyörgyön a templom utcában egy sertée ólat ostromolt meg az ordas és már az egyik sertés lábát leszakította, mikor a házbeliek, kik a zajra elősiettek, meggrasztották a vadat a pecsenye mellől. S a merész ordasok nappal is kényelmesen csatagolnak a hóborított határon, mert ilyen pogány hidegben nem akad professzionátus vadász, a ki a puskacső elé kerítene a gonosz csontokat. Megnémetelt. Konrád Zsigmond csernátóni fiatal cipész éppen akkor hajtottá teendője Kézdí-Várárhely felé, mikor a csernátóni hegyekről is öt darab farkas látogatott le a sikra. Felvették a küzdelmet a létét s egymás rovására. A merész vállalkozók a K.-Várárhelyre vezető uton, kölcsönös meglepetésükre, egymásra bukkantak. Az ismerkedés nem tartozhatott a barátságos jellegűek közé, mert a szerencsétlen ifjúról az ordasok lefekték ruháit s életének a vadak csak a nekik dobott pár csizmáért kegyelmeztek meg. Hanem a szegény ember a kiállott ijedség miatt hangját teljesen elvesztette s most gondolatai kicserélésére írástudományára támaszkodik. Kalandját is leírva birta tudomásra juttatni. Megnémetelt a borzasztó küzdelemben.

— A román trónörökös esküvője. Kedden d. u. 4 órákor vezette Ferdinánd román trónörökös a sigmaringeni katolikus templomban oltárhoz meny-

asszonyát, Mária edinburghi hercegnőt. Délután két órákor folyt le az ifjú pár polgári esküvője, melyen Vilmos császár, a román király, a román miniszterek, a szenátus és képviselőház elnökei jelen voltak. A szertartást Weddel miniszter végezte. Ezután következett az egyházi esküvő. Vilmos császár az edinburghi hercegnőt, Károly román király édesanyját, Alexis nagyherceg a connaughti hercegnét, a román trónörökös édesanyját, a hohenzollerni herceget a szászmeiningeni örökös hercegnét és Mallet angol nagykövet a flandriai grófnét vezette karonfogva. Ezután az edinburghi herceget leányával, a menyasszonnyal. A császár és a fejedelmi vendégek a kórus két oldalán foglaltak helyet. Az esküvői szertartást a sigmaringeni plébános végezte, az ünnepi beszédet pedig Placidus beuronai főpáti intézte az új párhoz. A meghívott vendégek a templomot egészen megtöltötték. A császár a román trónörökösnek a fekete sas-rendet adományozta és az edinburghi herceget tengerenaggyá nevezte ki. Este hét órákor nagy díszbéd volt.

Az olosz királyné és a magyar dal. Rómában e hó 6-án a Circolo artistico internazionale fényes hangversenyt rendezett, melyen az olasz főváros előkelőségein kivül Margit királyné is megjelent. A hangverseny legérdekesebb száma Tus Terézia hegedűjátéka volt, ki igen sok magyar dalt játszott. A tüzes magyar nóták annyira megtetszettek Margit királynőnek, hogy a művésznőnek egy udvarhölgye által legnagyobb elismerését fejezte ki.

— Asszonyok a rézsztára ügyeljetek! A belügy-miniszter valamennyi törvényhatósághoz körrendeletet intézett a réz sziták használatának korlátozása végett. E rendelet, mely minden asszonyt érdekel, így hangzik: A réz-sziták konyhai használatának kártékonyasága körül folytatott tárgyalás alkalmával bekívántván az orsz. közegészségi tanács szakvéleménye, általa a réz-szitáknak konyhai alkalmazása határozottsággal a közegészségügyet veszélyeztetetőknek mondatott ki. Ismeretes ugyanis, hogy a sárgarézt 24—30% zink és a megfelelő mennyiségű veres-rézből áll. E fém-elegetből a hígított savak, főképpen a zinket, de részben a rézt is feloldják; savak vagy sok oldattal pedig — levegő jelenlétében — mindakét fémeket megtámadják, a midőn azután mérges zink- és rézvegyületek állanak elő. Minthogy a sárgarézt-réz-sziták felülete nagy, a fémnek levegővel és folyadékokkal érintkezése a megtámadás föltételeire nézve kedvező körülmények között történik. Miután pedig az eledeleknék és tápszernek nagy része hig savakat és sókat tartalmaz, ha ezek ily szitákon szűretnek vagy töretnek át, nagyobb mértékben ki vannak téve a zink- és rézzel fertőzésnek; mi az ily ételeket élvezőknek egészségét nagyobb mérvben veszélyeztetheti. Felhívom ennél fogva a törvényhatóságot, hogy a réz szitáknak konyhai használatát nyilvános helyeken, korcsmákban, kórházi konyhákban, kifőzdékben stb., méltányos záros idő kitűzése mellett tiltsa be; egyszersmind figyelmeztetve a nagy közönséget a réz-sziták konyhai használatából reája háramolható veszélyekre, hasson oda, hogy magánosok is a réz-szitákat konyhájukból küszöböljék ki és helyettük a teljesen ártalmatlan szőrszitákat alkalmazzák.

— A Pallas Nagy Lexikonának 8. füzeté pontos időben megjelent. E füzet a 26—28 íveket foglalja magában, kezdődik az: Állami költségvetés czimmel s végződik Allilétterrel. A következő nagyobb czikknek vannak benne: Államnevezetességek, állampolgárság, államrendészet, államszövet-ségek, államtanács, államtörök, állat, állategészség-ügy, állatföldrajz, állatimádás, állati meleg, állatjártványok, állattan, állatorvostan, állatövi fény. A füzet írói közül megemlítjük a következőket: Körösi József, Heil Fausztin, Dobiecsky Sándor, dr. Scheff, Schwarcz Gyula, Mariska Vilmos, Kőrösi, Szerényi Huzó, Thanoffer Lajos, Entz Géza, Hutyra, Vangel Jenő, Katona Lajos, Klug Nándor, Kossa Gyula, Alexander Bernát, Daday Jenő, Beliczay Gyula, Pasteiner. A szöveget három szövegábra s két pompás színyomat mű-melléklet díszíti, az egyik a tengeri anemomák, a másik az északi ég álló csillagai. Mindkettő rendkívül jól sikerült szép kép. Az egész füzet nyomdai előállítása méltó a nagy főtűnést csinált vállalat eddigi füzetéhez. A füzet ára 30 kr. Az egész mű 16 kötetre van tervezve, kétszáznegyven 3—4 íves füzetekben.

83-ik közlemény

a kézdívárárhelyi „Stephanie” menedékház javára tett szíves adakozásokról.

Fabricius Frigyes 30 kr, Barla Ferencné 30 kr, Séra Imre 15 kr, Benedek István 1 frt, György József 50 kr, Vajna Gáspárné 15 kr, Nagy Dénesné 40 kr, Pongrácz Jánosné 50 kr, Turóczy István 4 kr, Gillyén Árpád 1 frt, Pap Andrásné 4

zsák alma, Baló László 20 liter roza, Kovácsy Bálintné, Kovács Daniné, Mágori Sámuelné 20—20 liter pityóka, Nagy Ferencné egy veder eczet, özv. Benkő Pálné 5 liter passzuly, Benkő Gyula 10 liter eczet, Császár Lukács 2 liter petroleum, Dávid János 5 liter passzuly, Szabó Mózes, Molnár Józsiás 1—1 hl., Szűcs János mészáros 40 liter, Mazinger József 1 véka pityóka, ifj. Császár Pálné 1 rud szappan, Sükös Károlyné 1 véka pityóka 2 liter fuszulyka, özv. Jancsó Dánielné 6 liter fuszulyka, ifj. Jancsó Dániel $\frac{1}{2}$ kupa zsír, Dézsi Ferenc 1 véka pityóka, Pap György 1 véka pityóka, Csizsár Józsefné 2 kl. rizskása, 2 liter petroleum, 1 rud szappan, $\frac{1}{2}$ zsák pityóka, Csizsár Imréné 1 hl. árpa, Zsigmond Balázsna, id. Zsigmond György 4—4 kupa fuszulyka; Velnreiter Györgyné $\frac{1}{2}$ hl. pityóka, Tóth Mihály 1 véka pityóka, Jancsó Károly, Szabó János, Kupán József, Bándy István 1—1 véka pityóka, Megyaszi István 2 kupa fuszulyka, özv. Fejér Lukácsné $\frac{1}{2}$ véka borsó.

Fogadják a jótévő adakozók a szegény és munkaképtelen öregek nevében hálás köszönetünkre. Kézdi-Vásárhelyt, 1893. január 2.

Br. Szentkeresztly Stephanie,
elnök.

Vajna Károly,
jegyző.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:

Dobay János.

Hirdetések.

Szám 4365—1892

tkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy bereczki Dimián György végrenajtatónak, odavaló Fénig György s neje Dimián Rebeka végrehajtást szenvedő elleni 268 frt tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén levő, Bereczk községében fekvő és a bereczki 387-ik számú tjkvben foglalt A + 974. 975 hr. sz. épületes beltelekre 408 frt, továbbá a bereczki 915. sz. tjkvben foglalt

A + 4935. hr. sz. ingatlanra az árverést a fennebb ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte. és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1893. évi január hó 27-ik napján délelőtti 9 órakor Bereczk község házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben vagy az 1881 évi LX. törvény-czikk 42-ik paragrafussal jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminis-teri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A királyi törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Kézdi-Vásárhelyt, 1892. okt. hó 14-ik napján.

Gaál István,
kirendelt egyes bír.

Sz. 32.—1893. k. i. b. tan.

Hirdetmény.

Kézdi-Vásárhely rendezett tanácsu város képviselő testületének 1892 évi december hó 16-án tartott ülése 67. jegyzőkönyvi pontja alatt hozott határozata alapján közhírré teszem, hogy a város tulajdonát képező „Cse-rey“-féle vendéglő 1893. évi Szent-György napjától 1893. évre feltétlenül és 1894., 1895. évekre feltételelesen nyilvános árverezésen 1893. évi január 30-án a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe adatik.

A vendéglőhöz tartozó udvar, istálló, vendégszobák, egy nagy beltelek azon levő tekepályák és mellékhéületek, valamint a piacra nyíló négy bolt helyiség is.

A haszon éri összeg előzetes évnegyedenkénti részletekben a város pénztárába fizetendő; árverezők kötelesek a kikiáltási 1100 frt összegnek 10%-át bánatpénzül az árverésrőkö behelyezni, mely összeg az utolsó évnegyedi haszonbérbe be fog számíttatni.

Az árvevezés a kiüzött napon a gazdasági tanácsos irodájában tartatik meg, hol a feltételek a hivatalos órák alatt betekinthezők.

Kézdi-Vásárhely város tanácsának 1893. január hó 4-én tartott üléséből.

Bartók Károly,
polgármester.

Vendéglő.

A „Zöldfa“ vendéglő egészen átalakítva folyó évi szentgyörgy napjától haszonbérbe adandó. Bővebben Dézsi Bálint tulajdonossal értekezhetni.

2—3

A

meghülés által keletkezett betegségek legnagyobb része, nagyon könnyen volna megelőzhető alkalmas háziszer-ek azonnali alkalmazása által. A Horgony Pain-Expeller ily esetekben a

legjobb bedörzsölés.

Hasonló jó eredményt használható csusz, köszvény és tagszaggatás, valamint fejfájás, hátfájalmak, csipőfájalmak stb. ellen és majdnem minden háztartásban készleten van. Ezen szer 40 kros, 70 kros és 1 frt 20 kros üvegekben majdnem minden gyógyszerárban kapható. Minthogy értéktelen utánzatok is léteznek, kifejezetten:

a Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
kirendő.

Mutatványszámokat ingyen és bérmentesen.

Magyarország legolcsóbb és legdiszesebb képes hetilapja

KÉPES CSALÁDI LAPOK

1893-ik év január hó 1-én tizenötödik évfolyamába lép

a magyar művelt, de különösen a magyar női művelt olvasó közönségnek legkedvesebb lapja.

A Képes Családi Lapok a magyar szépirodalmi lapok között legjobban el van terjedve.

A Képes Családi Lapok most lépett a 15-ik évfolyamába, mi eléggé bizonyítja, mennyire megnyerte a lap a magyar művelt közönség tetszését.

A Képes Családi Lapok szellemi részét, a magyar irodalom legelső írói nyújtják. A szerkesztőség dr. Murányi Armin, dr. Tolnai Lajos és dr. Várady Antal kezében van, a kik sem fáradságot, sem költséget nem kímélnek, hogy a lap szelleme a művelt olvasók legmagasabb igényeit is kielégítse.

A Képes Családi Lapok munkatársai sorában vannak a többi között: Jókai, Mikszáth, Dalmady, Temerdek, Lauka, Tolgyessy, dr. Murányi Ernő, Osorba A., Pósa, Rudnyánszky, Beniczkyne Bajza Lenke, Büttner Lina, Nagyvarady Mira, Kövér Ilma, V. Gaál Károly, Harmath Lujza, Hevesiné Sikor Margit, stb. stb. hírneves íróink és írónőink.

A Képes Családi Lapok minden számában legkiválóbb művészek rajzai és képe után kitűnő illusztrációkat ad.

A Képes Családi Lapok minden számához legjobb íróinktól egy regény teljes nyomtatott ívét kapják az olvasók díjtalanul s így egy év alatt 5—6 regény birtokába jutnak, melyekhez mindig díszes boríték is járul.

A Képes Családi Lapok minden számában ugyesen összeállított sakrejtvények, apróságok és irodalmi ismertetéseket talál az olvasó; s a lap előfizetőinek postájában a legszellemdusabb társalgás folyik az előfizetők között, végül:

A Képes Családi Lapok minden két hétben külön dívat mellékletet ad, a mely a női közönségnek minden más dívatlapot teljesen nélkülözhetővé tesz.

A Képes Családi Lapok előfizetése egy évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr., a ki az egész évi előfizetési díjához 80 krt küld, 4 regényt, a ki félévi előfizetéséhez 40 krt küld, 2 regényt s a ki negyedévi előfizetéséhez 20 krt küld, 1 regényt kap bérmentve jutalmul.

Előfizetéseket az év bármely napjától elfogad és levelező-lapon óhajttasra mutatványszámokat bárkinek díjtalanul küld:

A „Képes Családi Lapok“ kiadóhivatala.
Budapest, Nagykorona-utca 20. sz.

Nyomatott Szabó Albertnél K.-Vásárhely.